

«Φέροντας μέσα μας τη νέκρωση του Κυρίου Ιησού»

[Ορθοδοξία](#) / [Πνευματική Ζωή](#)

[Αρχιμανδρίτης Ζαχαρίας Ζάχαρου, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας](#)

Το σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα είναι παράδοξο και αντινομικό. Μας κηρύττει με βεβαιότητα ότι στη ζωή των μαθητών του Χριστού η θλίψη και η χαρά, ο θάνατος και η ζωή αλληλοεξαρτώνται και διαδέχονται το ένα το άλλο. Αρκεί μόνο να υπάρχει η πίστη στον Θεό και η παράδοση στην αγάπη του Ιησού Χριστού. Πριν από την πτώση δεν υπήρχε πόνος ούτε λύπη. Μετά από την πτώση, όμως, ο άνθρωπος στερήθηκε τη ζωηφόρο σχέση που είχε με τον άγιο Θεό και στη ζωή του μπήκε το δηλητήριο του θανάτου. Ο θάνατος δεν δημιουργήθηκε από τον Θεό, αλλά ήταν αποτέλεσμα της αυθαίρετης γνώμης του ανθρώπου και της δικαιοσύνης του Θεού. Ήταν αφενός η δίκαιη μισθαποδοσία για την παρακοή στο θείο θέλημα και αφετέρου ο τρόπος για να τεθεί ένα τέρμα στο κακό. Στα τέλη των αιώνων ήλθε ο Ίδιος ο Χριστός πάνω στη γη. Η ζωή του Χριστού ήταν δοξασμένη με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος, αλλά και συνυφασμένη με απέραντη θλίψη και απερινόητο πόνο. Ο Κύριος μας αποκάλυψε πως τα παθήματα και ο πόνος, ακόμη και ο θάνατος, γίνονται μέσα που εκφράζουν την τέλεια θεία αγάπη. Ο θάνατός Του ήταν τέλεια έκφραση

της αγάπης, της υπακοής Του προς τον Ουράνιο Πατέρα, αλλά και της αγάπης Του για τον πεπτωκότα άνθρωπο.

Από το θάνατό Του στον Γολγοθά η αγάπη φανερώνεται με τα παθήματα και η ζωή θριαμβεύει με τον δίκαιο θάνατο. Στον άνθρωπο δόθηκε το προνόμιο να μιμηθεί τον Χριστό και να εκφράσει και αυτός την αγάπη του με τα εκούσια παθήματα και ακόμη με τον θάνατο χάριν της εντολής που οδηγεί σε αιώνια νίκη. Πως όμως σε καιρούς εξωτερικής ειρήνης γεύεται ο πιστός εκούσιο θάνατο; Στη ζωηφόρο εκούσια του νέκρωση δεν παύει να αντιτίθεται η φιλαυτία του ανθρώπου, το φρόνημα της σαρκός και το φρόνημα του κόσμου που τον περιβάλλει. Ο άνθρωπος δύναται να βαστάξει τη νέκρωση του Κυρίου με τις ασκητικές πρακτικές της Εκκλησίας, όπως η νηστεία και η αισχύνη κατά την εξομολόγηση. Επίσης, όταν ο άνθρωπος ταπεινώνεται ενώπιον του αδελφού του χωρίς να διεκδικεί το δίκαιό του, αλλά αντιθέτως, αναλαμβάνει αγόγγυστα την ευθύνη ακόμη και για τα παραπτώματα του πλησίον του, υφίσταται θάνατο της «αξιοπρέπειάς» του. Εντούτοις, συγχρόνως γνωρίζει ότι «μεταβέβηκεν εκ του θανάτου εις την ζωήν»[1]. Εκείνος που στην επαφή του με τον αδελφό κόβει το θέλημά του, νικά τον θάνατο. Όσοι ακολουθούν το Αρνίον περιφέρουν «την νέκρωσιν του Κυρίου Ιησού», και όχι , από καιρό σε καιρό, αλλά «ως πρόβατα σφαγής» χάριν του Ονόματός Του «θανατούνται καθ' ημέραν όλην την ημέραν»[2] και αυτό «εν παντί καιρώ και τόπω».

Η οδός της ευχαριστίας αποτελεί σύντομη πανίσχυρη παράδρομο στην πνευματική ζωή. Αν σε περιπτώσεις που οι συνθήκες της ζωής του ανθρώπου είναι σαν να τον περιβάλλει κόλαση αυτός δεν μεμψιμοιρήσει, αλλά προσφέρει ευχαριστία στον Θεό, θα συναντήσει Εκείνον που κατέβηκε στα βάθη της κολάσεως για τη σωτηρία του. Η αγάπη του Χριστού νικά ακόμη και τον θάνατο: οι Μάρτυρες κατέπνιξαν τον θάνατο με το αίμα του μαρτυρίου τους, οι Όσιοι ασκητές με τα δάκρυα της μετανοίας και της μεσιτείας τους για τη σωτηρία του κόσμου, ενώ οι Απόστολοι και στη συνέχεια οι Πατέρες έπαιρναν πάνω τους τον θάνατο και τις θλίψεις των αδελφών τους, για να τους μεταδώσουν τη χαρισματική ζωή, με την οποία ο Κύριος γέμιζε την καρδιά τους, όπως λέει ο Απόστολος Παύλος: «Ο μεν θάνατος εν ημίν ενεργείται, η δε ζωή εν υμίν»[3]. Αν ο Κύριος έπαθε μέχρι θανάτου Σταυρού, πως μπορούν οι μαθητές Του να ζήσουν χωρίς να γευθούν πόνο; Πως θα νοιώσουν τη δική Του αγάπη για τον άνθρωπο; Ακριβώς γι' αυτό η χάρη του Αγίου Πνεύματος διδάσκει τους Αγίους τον πόθο να πάσχουν και αυτοί για τον Χριστό. Οι πιστοί που ακολουθούν τον Κύριο πρέπει να μη στηρίζονται στη δική τους δύναμη, διότι «χωρίς του Χριστού ου δύναται ο άνθρωπος ποιείν ουδέν»[4]. Για να μην αποκάμνουν και να μην ενδώσουν στην απόγνωση, όταν πορεύονται τη στενή και ακανθώδη οδό των παθημάτων, πρέπει να εμπιστεύονται όλη τη ζωή τους στην

ακαταίσχυρη προστασία Του.

Μπορούν και υπομένουν με καρτερία τις θλίψεις χάρη στη γνώση που έχουν του Χριστού. Ο άγιος Σωφρόνιος γράφει: «Αν γνωρίζουμε την Αιώνια Αλήθεια – το θεμέλιο όλου του είναι – τότε όλες οι αγωνίες μας θα αγγίζουν μόνον την περιφέρεια της ζωής μας και μέσα μας θα βασιλεύει η ειρήνη του Χριστού [...] Η ουσία της ειρήνης του Χριστού είναι τέλεια γνώση του Πατρός».[5] Ακολουθώντας το παράδειγμά Του, οι γνήσιοι Χριστιανοί μπορεί να εμφανίζονται στα μάτια του κόσμου τούτου ως «θλιβόμενοι, απορούμενοι, καταβαλλόμενοι», αλλά, παραδόξως, «ου στενοχωρούμενοι, ουκ εξαπορούμενοι, ουκ απολλύμενοι»[6]. «Η υπερβολή της δυνάμεως»[7] από τον Θεό καθιστά τους πιστούς ικανούς να δέχονται τον όρο της διαθήκης μαζί Του: Να μην ζούν πλέον για τον εαυτό τους, αλλά για τον Θεό[8]. Οι ευγνώμονες μαθητές του Χριστού θεωρούν τα παθήματα ως το ανώτερο πνευματικό χάρισμα, με το οποίο ο Κύριος τιμά τους δικούς Του. Με τέτοια παθήματα περισσεύει μέσα τους η παρηγοριά και η ζωή του Θεού, ώστε να μπορούν να παραδίδονται στον αγώνα κατά της αμαρτίας μέχρι θανάτου. Ταυτόχρονα γίνονται τόπος παρακλήσεως για τους συνανθρώπους τους, μεταδίδοντας σε εκείνους τη ζωή τους, ενώ αναδέχονται τον θάνατό τους. Όπως ο Χριστός με την πάσχουσα αγάπη Του έσωσε τον κόσμο, και οι μαθητές Του με τα παθήματα της δικής τους αγάπης γίνονται το άλας της γης, με το οποίο διατηρείται ο κόσμος.

Ερώτηση: Πως μετατρέπουμε τον πόνο και τη θλίψη σε προσευχή για να βρούμε ζωή;

Αρχιμ. Ζαχαρίας: Χωρίς τον Κύριο «ου δυνάμεθα ποιείν ουδέν», και επομένως δεν υπάρχει ασφαλέστερος και πιο αποτελεσματικός τρόπος από το να προσκολλούμαστε πάντα στον Κύριο και να Τον έχουμε ως συνοδοιπόρο, ως συνεργό στον άθλο της σωτηρίας. Του παραθέτουμε όλα όσα ζούμε: αν είναι χαρά, την παρουσιάζουμε με ευχαριστία και δοξολογία. Αν είναι λύπη, εκχέουμε την καρδιά μας ενώπιόν Του ικετεύοντάς Τον να μας χαρίσει τη βοήθεια και την παρηγοριά Του. Αν έχουμε μια δύσκολη εργασία να επιτελέσουμε, στηριζόμαστε στη βοήθειά Του. Η φυσική μας αντίδραση στα παθήματα είναι η αυτολύπη και το παράπονο. Δεν είναι εύκολο να μετατραπεί αυτή η φυσική αντίδραση σε κάτι αγαθό. Όταν μας κυριεύει η αμαρτία, γινόμαστε ιδιοτελείς και ικανοί να διαπράξουμε οποιαδήποτε παράβαση προκειμένου να επιβιώσουμε σε αυτόν τον κόσμο. «Παν δε ο ουκ εκ πίστεως, αμαρτία εστίν»[9], ενώ, όταν μέσω της πίστεως παραδοθούμε στο θέλημα του Θεού, όλα αλλάζουν. Κάποιες φορές μπορεί να υποφέρουμε μια σοβαρή η ακόμη και θανατηφόρα ασθένεια. Προσευχόμαστε στον Θεό και, αν και μπορεί να μην λάβουμε θεραπεία, λαμβάνουμε ωστόσο χάρη και παρηγοριά, που μας βοηθούν να ανεβούμε πάνω από τα δεινά μας. Ευχαριστούμε τον Θεό ακόμα και για την τιμή που μας έδωσε να υπομείνουμε παθήματα και, επομένως, να γίνουμε συγγενείς με το Πνεύμα Του. Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο ανεβαίνουμε στο πνευματικό επίπεδο, με την πίστη και την ικεσία προς τον Θεό. Ακόμη και όταν υποφέρουμε από δικές μας αμαρτίες και λάθη μπορούμε να προσφέρουμε ευχαριστία στον Θεό που μας ανέχεται παρά τις αμαρτίες μας και αναμένει με μακροθυμία τη ριζική μεταστροφή μας, ούτως ώστε το Πνεύμα και το θέλημά Του να επικρατήσουν στη ζωή μας.

Ερώτηση: Τι μπορούμε να κάνουμε αν η μεγαλύτερη θλίψη μας είναι ο χαρακτήρας μας που δεν είναι καθόλου Χριστοειδής;

Αρχιμ. Ζαχαρίας: Όταν πρωτοήρθα στο Μοναστήρι, είπα στον Γέροντα Σωφρόνιο: «Δεν μου αρέσει ο χαρακτήρας μου, δεν είμαι αρκετά σοβαρός». Εκείνος γέλασε και είπε: «Αν πας σε ένα φρενοκομείο, θα βρείς μεγαλοπρεπή σοβαρότητα». Τότε κατάλαβα ότι μπορεί να έχουμε δύσκολο χαρακτήρα, αλλά αν ζούμε με μετάνοια, η χάρη θα επισκιάσει όλα τα ελαττώματά μας και δεν θα υποφέρουμε καμία ζημιά. Τελικά θα έχουμε μόνο ειρήνη και πραότητα. Όπως και στην περίπτωση της θανατηφόρας ασθένειας, προσευχόμαστε και παρόλο που ενδέχεται να μην θεραπευθούμε, μας δίνεται η χάρη να ανυψωθούμε πάνω από τον πόνο και να υπερβούμε ακόμη και τα φυσικά ελαττώματα του χαρακτήρα μας, διότι η χάρη του

Θεού είναι υπερφυσική.

Ερώτηση: Τι μπορούμε να κάνουμε όταν η λαβή των παθών πάνω μας είναι ισχυρότερη από την αγάπη του Χριστού; Πως μεταβαίνουμε από τον θάνατο στη ζωή;

Αρχιμ. Ζαχαρίας: Γονατίζοντας και ομολογώντας στον Θεό ακριβώς αυτό που λαμβάνει χώρο μέσα μας: «Κύριε, Συ βλέπεις, είμαι αδύναμος και ανίκανος να αντισταθώ σε αυτά τα πάθη. Χωρίς τη βοήθειά Σου δεν μπορώ να κάνω τίποτε. Αλλά, Κύριε, έλα να κατοικήσεις στην καρδιά μου, και με τη δύναμή Σου να με ενισχύσεις όχι μόνο να αντισταθώ στα πάθη, αλλά και να δεχθώ το θέλημά Σου ως νόμο της υπάρξεώς μου, που θα ανυψώσει τη ζωή μου πάνω από τον κόσμο αυτό και τα πάθη του». Πάντοτε, όταν νιώθουμε αδύναμοι, πρέπει να ομολογούμε την ασθένειά μας στον Θεό και να ζητούμε τη βοήθειά Του, παραδίδοντας ταπεινά τη ζωή μας στα χέρια Του. Πρέπει να θυμόμαστε ότι με τη βοήθειά Του μπορούμε να νικήσουμε ακόμη και την αδυναμία μας. Η νίκη είναι δική Του, αλλά ευαρεστείται να τη μοιράζεται μαζί μας.

Ερώτηση: Γιατί φθάνει ο άνθρωπος στο σημείο να καταστρέφει ακόμη και τον εαυτό του, όταν δέχεται υποδείξεις; Μήπως λόγω εγωισμού;

Αρχιμ. Ζαχαρίας: Υπάρχει μια αδυναμία, αλλά μην ξεχνάτε ότι έχουμε και εχθρούς, οι οποίοι εκμεταλλεύονται κάθε αδυναμία μας για να μας καταστρέψουν. Αν θέλουμε να προοδεύσουμε στην πνευματική ζωή, πρέπει να μάθουμε πως να

προστατεύουμε την καρδιά μας από τις εισηγήσεις του εχθρού. Εάν ο αγώνας αυτός «χρονίσει», τότε με τρόπο φυσικό, εν ριπή οφθαλμού, μπορούμε να αποκρούσουμε κάθε πειρασμό. Αυτό το μαθαίνουμε με την αδιάλειπτη προσευχή προς τον Θεό, με τη συχνή εξομολόγηση και προστρέχοντας στους πνευματικούς, οι οποίοι είναι σε θέση να μας προστατεύσουν και να μας μνήσουν στη διάκριση των νοημάτων του εχθρού[10]. Δεν υπάρχει εύκολος τρόπος να ανεβούμε στον ουρανό. Ο καλός στρατιώτης είναι αυτός που αποδεσμεύεται από κάθε μέριμνα, για να ευαρεστήσει Αυτόν που τον στρατολόγησε[11]. Ως στρατιώτες του Χριστού, πρέπει να μάθουμε την απλότητα της καρδιάς, για να προστατευθούμε από τους λογισμούς που ο εχθρός κρατάει αυθάδως μπροστά στα μάτια μας μέχρι να τους δεχθούμε και να διαπράξουμε την αμαρτία. Αν τους αποφύγουμε εξ' αρχής, θα γίνουμε πιο δυνατοί από τους λογισμούς.

Ερώτηση: Υπάρχει κάποια σχέση μεταξύ των αντινομιών που υπάρχουν στο Πρόσωπο του Χριστού και των αντινομιών που βιώνει ο άνθρωπος κατά χάρη;

Αρχιμ. Ζαχαρίας: Ναι, η ζωή μας είναι αντινομική γιατί δεν υπάρχει τίποτε κοινό ανάμεσα στην αιώνια Βασιλεία και την επίγεια ζωή. Η Βασιλεία είναι εντελώς «έτερη» και ο κόσμος στον οποίο ζούμε είναι εντελώς διαφορετικός. Ελάχιστες σκιές μοιάζουν αμυδρώς. Ωστόσο, με τον ερχομό Του πάνω στη γη και με το να γεμίζει όλο το σύμπαν με την ενέργεια της χάριτός Του, ο Χριστός μας χάρισε τη δυνατότητα να ενωθούμε μαζί Του και να ανεβούμε «εν πνεύματι» στη Βασιλεία Του ήδη από αυτήν τη ζωή. Αυτή είναι η κύρια αντινομία στη ζωή μας. Όπως με την ενσάρκωσή Του ο Χριστός έγινε διπλός (Θεός και άνθρωπος) για να μας σώσει, έτσι και εμείς πρέπει να γίνουμε διπλοί (άνθρωποι και θεοί) εργαζόμενοι τον αγιασμό μας. Συνεπώς, οι αντινομίες που υπάρχουν στον Χριστό μεταδίδονται στον άνθρωπο κατά χάρη. Ο Γέροντας Σωφρόνιος γράφει: «Οι Άγιοι, οι οποίοι θεώθηκαν μέχρι τέλους από τη δωρεά της χάριτος, εισέρχονται στην αιώνια ενέργεια του Θεού σε τέτοιον βαθμό, ώστε όλα τα ιδιώματα της θεότητας μεταδίδονται σε αυτούς μέχρι ταυτότητας, διότι σε αυτούς ο Θεός θα είναι 'τα πάντα εν πάσι'[12].

Ερώτηση: Χρησιμοποιείτε συχνά λέξεις, όπως «παράδοξος, θαυμαστός, ετερότητα». Περιγράφουν όλες τον αντινομικό χαρακτήρα της χριστιανικής ζωής;

Αρχιμ. Ζαχαρίας: Ακριβώς. Αν διαβάσετε προσεκτικά τις προσευχές της Πεντηκοστής, μιλούν συνεχώς για το παράδοξο γεγονός που συμβαίνει εκείνη την ημέρα: «Παράδοξα σήμερον είδον τα έθνη πάντα εν πόλει Δαυίδ...». Το μεγάλο

παράδοξο συνίσταται στο γεγονός ότι, παρόλο που είμαστε αδύναμοι και τραυματισμένοι από την αμαρτία, ο παντοδύναμος Θεός συγκαταβαίνει από ευσπλαχνία να σκύψει πάνω μας και να μας κάνει κοινωνούς του Πνεύματός Του, το οποίο μας μεθά με τη χαρά της σωτηρίας. Συγκαταβαίνει να γίνει αδύναμος και ευάλωτος για χάρη μας, προκειμένου να μας βοηθήσει να γίνουμε μέτοχοι της ζωής Του χωρίς να μας τρομάξει. Η αντινομία είναι ότι ο παντοδύναμος Θεός ελκύει, δεν επιβάλλεται[13]. Όσοι αγαπούν αληθινά τον Κύριο, φαίνονται στα μάτια του κόσμου «μωροί», αλλά αυτή η «μωρία», η τρέλα της αγάπης του Θεού, νίκησε τον κόσμο. Ο Χριστός δέχθηκε «οι ονειδισμοί των ονειδιζόντων σε να επιπέσουν επ' Αυτόν»[14], όχι βέβαια επειδή το απολάμβανε, αλλά διότι ήταν ο μόνος τρόπος για να σώσει τον κόσμο. Έκρυψε τη δύναμή Του και κατέβηκε ως ευάλωτος, αλλά αναμάρτητος άνθρωπος, για να μπορέσει να μας μεταδώσει τον λόγο του Πατρός και να σπείρει μέσα μας τον σπόρο της αθάνατης ζωής. Κατόπιν προχώρησε στον θάνατό Του ώστε να αφήσει όλη τη ζωή Του και το Σώμα Του ως κληρονομιά μας. Μεταλαμβάνοντας το Σώμα και το Αίμα του Χριστού βρίσκουμε δύναμη και παρηγοριά, με την οποία υπερνικούμε τα δεινά αυτής της ζωής και να δράσουμε την οδόν των εντολών Του[15]. Δεν υπάρχει λογική στον θάνατό Του για τους εχθρούς Του, και όσοι αγαπούν τον Θεό έχουν τη μωρία αυτή να μιμούνται το ήθος Του, διότι γνωρίζουν ότι αυτό σώζει αυτούς τους ίδιους και όλο τον κόσμο.

Ερώτηση: Εφόσον ο Κύριος έχει ανοίξει για μας την πύλη της Αιώνιας Ζωής με τον θάνατό Του, γιατί φοβόμαστε ακόμη τόσο πολύ τον θάνατο και τα παθήματα;

Αρχιμ. Ζαχαρίας: Φοβόμαστε διότι δεν έχουμε ακόμη αλλάξει εντελώς, δεν έχουμε παραδοθεί πλήρως στο θέλημά Του. Όσοι έχουν παραδοθεί δεν φοβούνται· επιθυμούν «αναλύσαι και συν Χριστώ είναι» για πάντα[16]. Ο άγιος Ιγνάτιος της Αντιόχειας παρακαλούσε τους Ρωμαίους να μην εμποδίσουν το μαρτύριό του. Ποθούσε να καταναλωθεί από τα θηρία, και να γίνει σαν τον σίτον που μαζεύεται από τα χωράφια, αλέθεται και γίνεται ψωμί, το οποίο προσφέρουμε στη Λειτουργία για να γίνει ο Άρτος της Ζωής. Επιθυμούσε όλο το σώμα του να θρυμματισθεί και να αλεσθεί από τα θηρία, ώστε να γίνει άρτος προς δόξα Θεού. Αν έχουμε ήδη αποκτήσει ισχυρή ένωση με τον Θεό, δεν φοβόμαστε τον θάνατο· επιθυμούμε ο πόθος μας να βρεί κορεσμό, όταν μεταβούμε από τη ζωή αυτή στην άλλη και όταν πλέον το καταπέτασμα της σαρκός μας δεν μας εμποδίζει να ατενίσουμε πλήρως το Πρόσωπο του Κυρίου.

[1] [Ιωάν. 5,24](#)

[2] Ψαλμ. 43, 23

[3] Β' Κορ. 4,12

[4] Ἰωάν. 15,5

[5] Ἀρχιμ. Σωφρονίου, *Ὁψόμεθα τὸν Θεὸν καθὼς ἐστὶ*, Ἰ. Μ. Τιμίου Προδρόμου, Ἔσσεξ Ἀγγλίας 72016, σσ. 106, 47

[6] Β' Κορ. 4,8-9

[7] Β' Κορ. 4,7

[8] βλ. Ἰωάν. 6,57

[9] Ρωμ. 14,23

[10] βλ. Β' Κορ. 2,11

[11] βλ. Β' Τιμ. 2,4

[12] Α' Κορ. 15,28· Ἀρχιμ. Σωφρονίου, *Ἄσκηση καὶ Θεωρία*, Ἱερὰ Μονὴ Τιμίου Προδρόμου, Ἔσσεξ Ἀγγλίας 1996, σ. 128

[13] βλ. Ἰωάν. 12,32

[14] βλ. Ψαλμ. 68,10

[15] πρβλ. Ψαλμ. 118,32

[16] βλ. Φιλιπ. 1,23

<https://bit.ly/2YI5tcz>